

**ATENCIÓ! US PROPOSEM UNA MISSIÓ BEN ESPECIAL:
LES SALES DEL MNAC SÓN PLENES DE REPTES...
A CONSEGUIREU SUPERAR-LOS TOTS?**

L'art és una manera meravellosa de conèixer la història de la humanitat. Cada obra del museu és una finestra oberta a una altra època, que ens permet entendre millor com vivien i què pensaven les dones i els homes d'aquell moment. Però alerta! L'art també serveix per reflexionar sobre el present i els reptes del temps que ens ha tocat viure a nosaltres. Us convidem a passejar amb calma per les sales, gaudint de l'experiència en família... i a desafiar el vostre enginy!

Dins d'aquest sobre hi trobareu **la missió que haureu de resoldre**, amagada en unes targetes amb diverses obres d'art de la col·lecció del Museu. El primer repte que teniu és localitzar-les (🗺️). Si necessiteu alguna pista, la trobareu a missiomnac.museunacional.cat/mapa

Al dors de cada targeta hi trobareu **enigmes i propostes** per rumiar-hi una estona. Quan ho completeu, us hi posaran un segell. I quan els tingueu tots, guanyareu el segell final... i potser alguna sorpreseta! No patiu, que encertar les preguntes de nivell expert no és imprescindible. Tot i que, si ho aconsegiu, tindreu totes les nostres reverències!

Trobareu més
continguts interessant
i noves missions a
missiomnac.museunacional.cat
No us el deixeu perdre, sempre
hi ha més coses per aprendre.

**La MISSIÓ: MNAC
continua!**

AMB LA COL·LABORACIÓ DE:

PETIT
SAPIENS

PINTORS DE PARETS... AMB MOLTA TRAÇA!

Aquestes pintures decoraven l'església més important de les Valls d'Àneu, al Pirineu. Estaven a l'absis, és a dir, l'espai semicircular que hi havia just darrere de l'altar. Daten de finals del segle XI i inicis del XII, i són d'estil romànic. Les van fer amb una tècnica que es diu **FRESC**. Sabeu què és?

Els artistes aplicaven una capa de calç molt fina i ben llisa sobre el mur, i hi pintaven a sobre **quan encara estava fresca**. Quan s'assecava, la pintura quedava fixada al mur. Era una feinada: penseu que per aconseguir els diferents colors havien de triturar minerals, i no tenien goma d'esborrar!

Ja veieu que el pas dels segles ha provocat que se'n perdessin algunes parts. Però els experts han fet de detectius i han esbrinat què hi havia als trossos que falten. Són tot motius extrets de la Bíblia cristiana.

Aquests àngels que hi ha a baix són **serafins**. Apropen unes tenalles amb brases ardents als llavis dels profetes Elies i Isaïes, perquè la seva paraula es purifiqui. Al mig hi ha les quatre rodes de foc del carro de Déu, una imatge que va veure el profeta Ezequiel en una visió. A dalt, tot i que no es veu gaire, hi havia **els Reis d'Orient** adorant el nen Jesús, que estava assegut a la falda de la seva mare.

PROVA D'OBSERVACIÓ

Els ulls a les ales dels serafins simbolitzen que Déu ho veu tot, i que ho sap tot. Sou capaços de comptar quants ulls tenen a les ales? I veieu on més hi tenen ulls, a banda de la cara?

Quants ulls tenen a les ales?

On més tenen ulls?

NVELL EXPERT: L'ENIGMA

Al costat de les ales també hi ha unes lletres, les veieu? Són la versió resumida d'un antic cant de lloança a Déu. Si voleu entendre què volen dir, també haureu de fer una mica de detectius. Haureu de buscar com es diu **sant** en llatí. Aleshores, heu de treure les lletres que hi ha en les posicions segona, tercera, cinquena i sisena de la paraula. Què us queda?

Com es diu **SANT** en llatí?

1 2 3 4 5 6 7

EL SECRET DEL ROVELL

Els **FRONTALS D'ALTAR** servien per cobrir i decorar la part davantera dels altars de les esglésies. Sabem que n'hi havia de molt rics, fets amb **or i plata**, però no se n'ha conservat cap. Aquest és una obra mestra de la pintura romànica, i el color groc brillant que predomina al fons vol recordar l'or, precisament!

El van dibuixar sobre una taula de pi al segle XII, i el van acolorir amb pintures al tremp. En aquesta tècnica, els pigments s'obtenen polvoritzant minerals sobre un rovell d'ou, que s'asseca de pressa i s'enganxa molt bé sobre la fusta. Els pintors devien tenir sempre una gallina a prop, oi?

Té una composició força curiosa, que recorda les vinyetes d'un còmic. Aquesta forma s'inspira en **les miniatures que decoraven els llibres medievals**. Al centre hi apareix el Crist en Majestat, d'una mida més gran que la resta de personatges. Com a Senyor de l'univers, està dins de dos cercles que s'ajunten: el de dalt representa el cel, i el de sota la terra. Amb la mà dreta fa un senyal de benedicció, i amb la mà esquerra sosté **el Llibre de la Vida**. Sabeu què hi ha apuntat? El nom de totes les persones bones que se salvaran el dia del **Judici Final**! Per això fa una cara tan seriosa...

A banda i banda surten **els dotze apòstols**. Són els deixebles que Jesús de Natzaret va enviar a predicar l'evangeli, que aquí inclinen el cap davant del seu mestre.

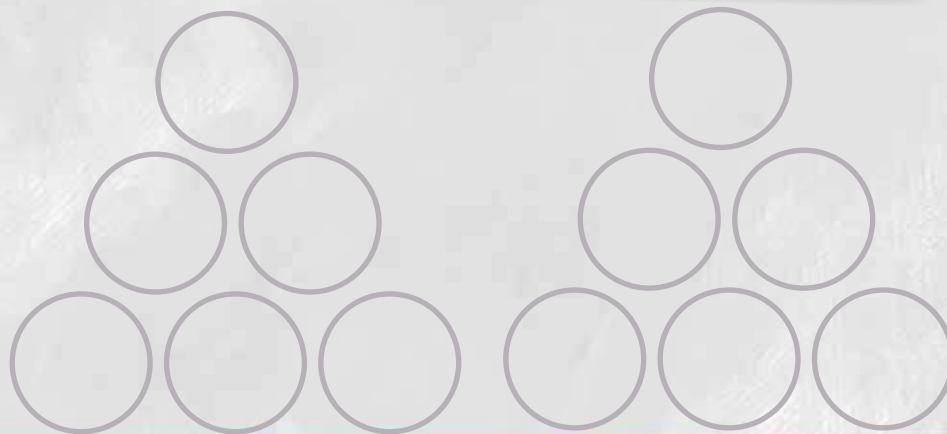

QUI ÉS QUI?

En aquest repte haureu d'esbrinar el nom dels dotze apòstols seguint aquestes pistes...

- **PERE** duu les claus del cel
- **PAU** s'està quedant una mica calb
- **BARTOMEU** és l'altre que aixeca el palmell de la mà
- A **TOMÀS** no se li veuen els peus ni la mà dreta
- **JOAN** no duu barba, i mira cap a la vostra dreta
- **ANDREU** és al capdamunt del grup on hi ha més personatges amb aurèoles vermelles
- **JUDES ISCARIOT** tampoc duu barba, però se li veuen les peus i les mans
- **FELIP** és al costat de Joan
- **MATEU** duu un llibre groc, i mira cap a la vostra dreta
- **JUDES TADEU** és el que duu el rotlle de pergami més gran
- **SIMÓ** és al costat de Tomàs
- **JAUME** és al capdamunt d'un dels grups

AMB TOTS ELS ETS I UTS

Encara durant l'edat mitjana, hi va haver un canvi important en els estils artístics: després del romànic, va venir **EL GÒTIC**. Ara els pintors volien captar el món amb el màxim realisme possible. Quan representaven les persones, els objectes i els espais, posaven **molta atenció al detall**, i també els preocupava molt captar bé la llum de les escenes.

Tot això ho podeu observar molt clarament en aquesta obra de **mida XXL**, que té com a protagonista principal la Mare de Déu amb el nen Jesús. La van encarregar els cinc personatges que apareixen agenollats al seu davant, que van tots vestits iguals. Sabeu qui són? **Els consellers del govern municipal de Barcelona**, que volien decorar la capella de la Casa de la Ciutat i aparèixer com a bons cristians! A l'esquerra els acompanya santa Eulàlia, patrona de la ciutat, i a la dreta sant Andreu, el patró dels consellers.

El valencià **Lluís Dalmau**, pintor oficial del rei Alfons el Magnànim, va posar en pràctica en aquest retaule tot el que havia après en una estada a Flandes. Va fer servir pintura a l'oli, **una nova tècnica** que provenia del nord d'Europa i que permetia representar tots els detalls.

Fixeu-vos en les textures de les teles i en la brillantor de les pedres precioses, semblen de debò! No és estrany que trigués dos anys per enllestir l'obra, oi?

ELS ENIGMES

Us imagineu què pot ser, el que duu el nen Jesús penjat al coll? Una pista: creix a sota del mar, i antigament es pensava que protegia del mal d'ull.

Darrera del grup principal hi surten cinc figures a cada banda: són àngels! A veure si endevineu què fan, mirant-los el gest i els papers que duen a les mans...

NOVELL EXPERT: OBSERVACIÓ

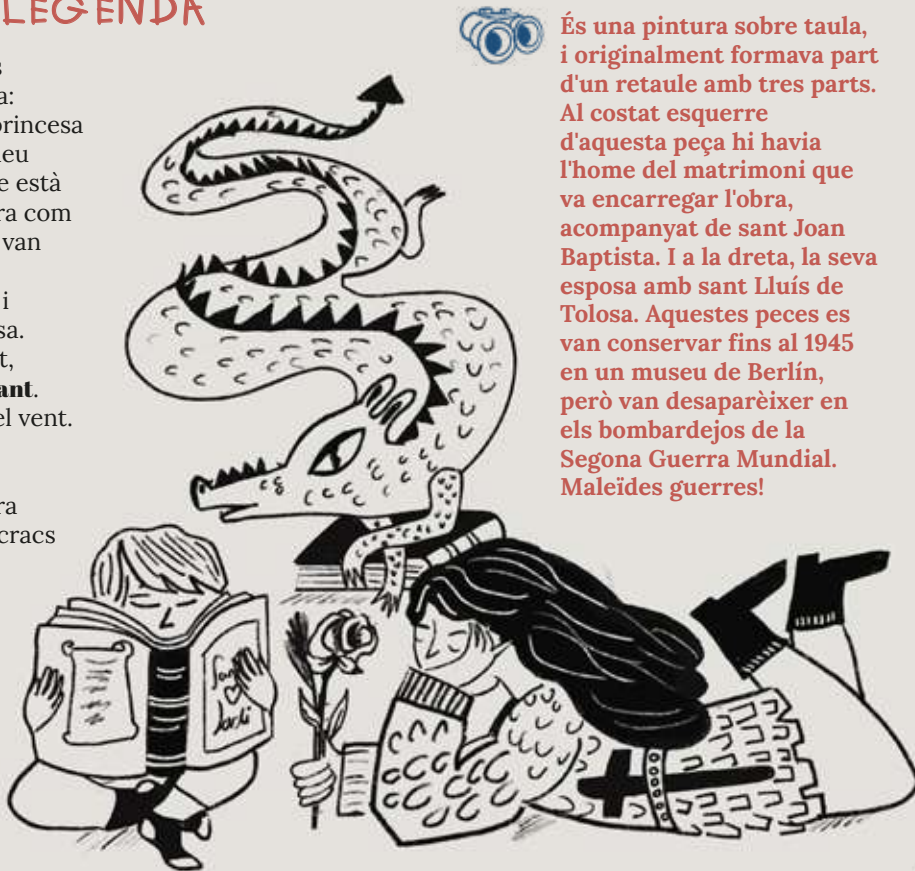
A l'escena hi apareix representat fins a deu vegades l'escut de la ciutat de Barcelona. El veieu? I també hi ha amagats un parell de micos que toquen instruments medievals, la cornamusa i el flautí...

PERSONATGES DE LLEGENDA

Aquesta obra gòtica retrata una de les llegendes més estimades a casa nostra: la del **valent cavaller** que va salvar la princesa de les urpes d'un drac terrible. Hi podeu observar la figura de **SANT JORDI**, que està dempeus i ben serè. Duu una armadura com les que es posaven a l'època en què la van pintar, **al segle XV**. Va armat amb una alabarda, que és una barreja de llança i destral, i del cinturó li penja una espasa. Al seu costat, mentre li aguanta l'escut, la princesa li ofereix **un casc molt elegant**. Al darrere, els xiprers s'inclinen amb el vent. Quina escena més bonica, no trobeu?

Durant molts anys es va pensar que era obra de Jaume Huguet, un dels grans cracs del gòtic català. Però ara els experts pensen que va ser **obra d'un mestre aragonès** de qui no en sabem el nom. És clar, sant Jordi era el patró dels comtes-reis catalanoaragonesos, i també **patró de Catalunya**. Ho és de manera oficial des de l'any 1456, tot i que aleshores ja feia ben bé set segles que se'l venerava!

És una pintura sobre taula, i originalment formava part d'un retaule amb tres parts. Al costat esquerre d'aquesta peça hi havia l'home del matrimoni que va encarregar l'obra, acompanyat de sant Joan Baptista. I a la dreta, la seva esposa amb sant Lluís de Tolosa. Aquestes peces es van conservar fins al 1945 en un museu de Berlín, però van desaparèixer en els bombardejos de la Segona Guerra Mundial. Maleides guerres!

LA PREGUNTA

Com sabem que es tracta d'un sant, i no d'un guerrer qualsevol?

NIVELL EXPERT

Al Museu hi ha altres obres amb sant Jordi de protagonista. A veure si les trobeu! Entre elles, hi ha un altre quadre gòtic amb l'heroi a cavall, una figura de terracota, un penjoll modernista i una figureta recoberta d'argent que és espectacular. Tot i que aquest últim drac no fa gaire por, oi?

EL PASSEIEMPS

Troba les
7 diferències!

ELS PERILLS DE L'AMOR

Què us sembla que hi passa, en aquesta escena? Exacte: **un home vell abraça una noia jove**. I mentre la mira embadalit, què fa, ella? Doncs aprofita que està distret per ficar-li la mà a la bossa... i robar-li els diners! I no només això: ens mira directament als ulls, **amb un somriure maliciós**. És com si ens digués: "Mireu aquest ximple! Es pensa que me l'estimo, però quan hagi de pagar alguna cosa, s'adonarà que l'he ben plomat!"

Es diu que aquesta és una obra moralitzant. O sigui, que vol donar-nos una lliçó. El que passa és que, en aquest cas, l'ensenyança és força masclista... Ens presenta la dona com un ésser perillós, que encanta els homes amb la seva bellesa i els duu a la perdició. Quina bestiesa, no trobeu?

LA CURIOSITAT

L'obra està signada amb el distintiu de Lucas Cranach, que era un petit drac alat. Tan petit que costa una mica de veure! Si us hi fixeu bé, el trobareu al costat del braç de la noia.

EL PASSATEMPS

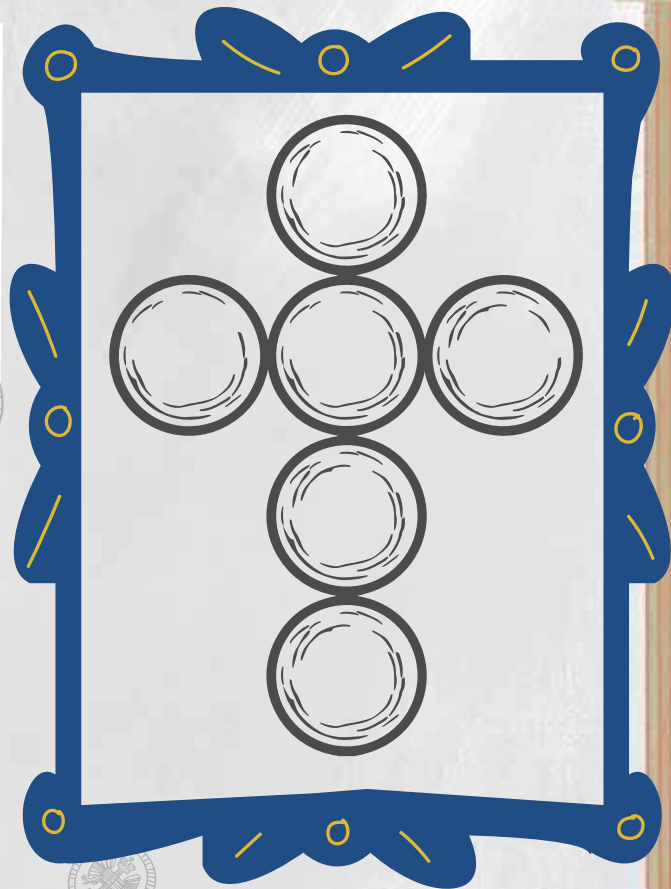
Creu de monedes

Col·loqueu sis monedes formant una creu com la del dibuix. Ara heu de moure'n només una, i aconseguir que quedin quatre monedes en fila, tant en vertical com en horitzontal... Quin trencaclosques, eh?

NIVELL EXPERT

Sabeu com es deia la moneda alemanya en l'època del quadre?

- A. Guilder
- B. Pfénning
- C. Marc

US AGRADA, DISFRESSAR-VOS?

Antigament, **LA FESTA DE CARNESTOLTES** era l'únic moment en què rics i pobres, gent senzilla i dames i cavallers elegants, compartien la mateixa celebració. Com que s'amagaven darrere de **les màscares i les disfresses**, no se sabia qui era qui!

Aquest quadre que Giandomenico Tiepolo va enllestir el 1756 retrata un dels carnavals més famosos d'Europa: el de Venècia. Al centre hi surten un home i una dona disfressats de Pantaleó i Colombina. Eren dos personatges de la commedia dell'arte, i tothom els coneixia perfectament, perquè era un espectacle molt popular de l'època. Els actors no paraven de fer bromes improvisades, i la gent es trencava de riure!

Els protagonistes, envoltats d'altres persones disfressades, **dansen un minuet** al jardí d'una vil·la luxosa. Aquest ball en parella era elegant i més aviat lent: els balladors intentaven que els seus moviments no reflectissin **cap mena d'esforç**!

EL PASSATEMPS

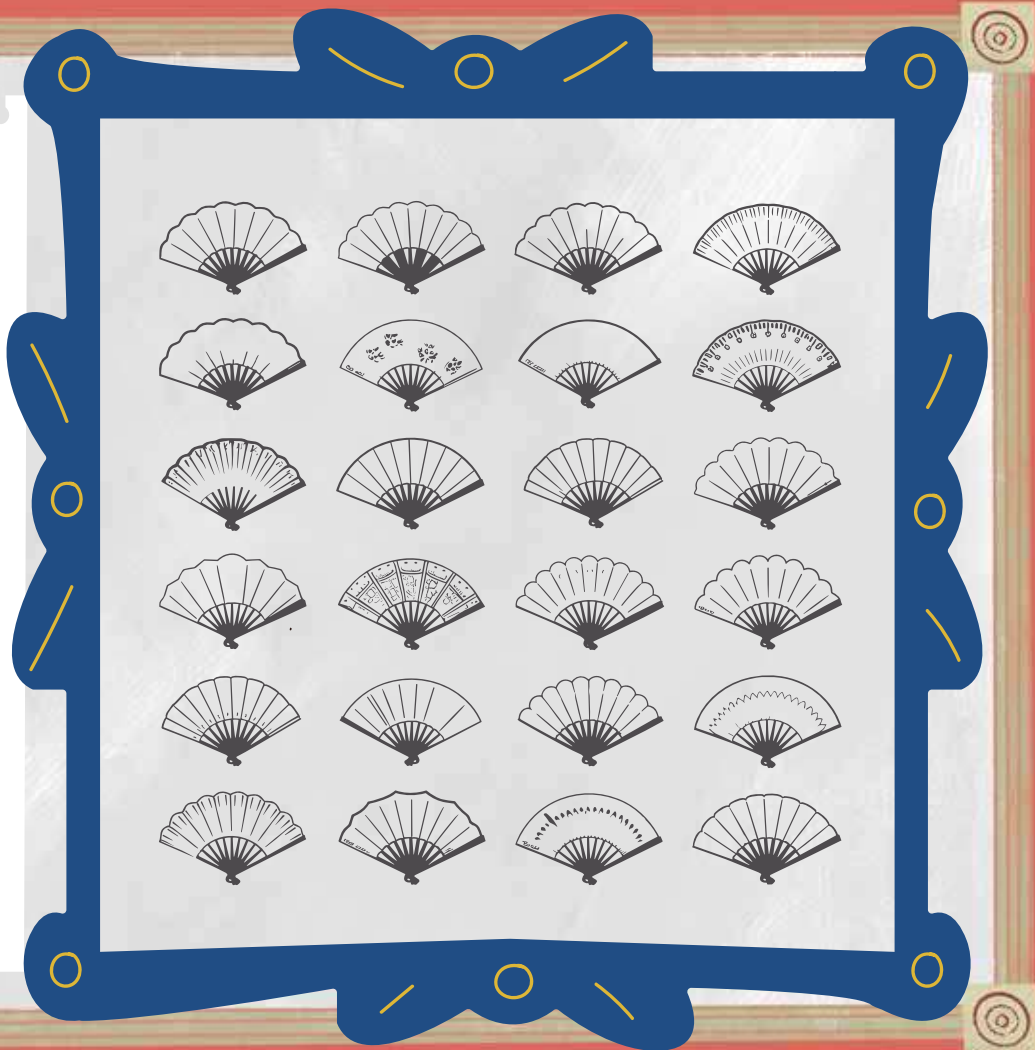
Troba la parella

De tots aquests vanos, només n'hi ha dos exactament iguals. Saps quins són?

Nivell expert

A la cort de quin rei europeu es van ballar els primers minuets?

- A. Lluís XIV de França, el Rei Sol
- B. Felip IV de Castella
- C. Ferran II del Sacre Imperi Romanogermànic

NOU METRES DE QUADRE!

Poca broma, amb aquesta obra... Us imagineu quina feinada devia suposar? Retrata un episodi real i, abans de posar-se a pintar la tela al seu estudi, **MARIÀ FORTUNY** va visitar el lloc dels fets. Durant uns quants mesos, va fer gairebé dos-cents dibuixos preparatoris i una pila d'aquarel·les.

Resulta que durant un parell d'anys, entre el 1859 i el 1860, Espanya va estar **en guerra amb el Marroc**. El quadre reproduceix el moment en què les tropes, amb els generals i els voluntaris catalans al capdavant, assalten el campament enemic i obtenen una gran victòria. Quina **panoràmica més bèstia** del combat, no us sembla? En aquell temps, la pintura va aixecar força polseguera, perquè les obres de temàtica històrica acostumaven a ser molt més **endreçades i serioses**. Però aquí tot és moviment, i es respira l'acció!

La veritat és que Fortuny no va acabar el quadre, perquè pensava que un repte tan gran el superava, i a més tenia molta feina enllestint altres obres. Però l'escena té molts fragments extraordinaris, i amb el pas del temps ha esdevingut una de les grans creacions de la pintura del segle XIX.

EL PASSATEMPS

Esbrina quant valen

Ets capaç de deduir el valor dels objectes a partir d'aquests càlculs? Quan ho aconsegueixis, podràs esbrinar el resultat de l'última suma! Però, alerta, fixa't bé en els elements de la darrera operació, que té truc!

Nivell expert

Quin tractat va posar fi a aquella guerra entre Espanya i el Marroc?

- A. El tractat de Tetuan
- B. El tractat de Wad-Ras
- C. El tractat de Ceuta

$$\begin{array}{rclcl} \text{capa} & + & \text{capa} & + & \text{capa} & = & 21 \\ \text{capa} & + & \text{ferradura} & + & \text{ferradura} & = & 19 \\ \text{botina} & - & \text{ferradura} & = & 2 \\ \text{capa} & + & \text{botina} & - & \text{ferradura} & = & ? \end{array}$$

US AGRADA, SORTIR A FER UN VOLT AMB BICICLETA?

Però segurament a vosaltres
no se us acudiria mai posar-vos
tan elegants com aquest parell, oi?
És clar, ells van viure fa més de cent
anys, i eren uns autèntics dandis!
O sigui, que els agradava vestir-se
per fer patxoca...

Aquesta obra es va pensar per
decorar una gran paret de la taverna
Els Quatre Gats, de Barcelona,
un dels llocs de reunió favorits
dels autors catalans
del **MODERNISME**.

Originàriament,
la tela era més gran,
i a dalt a la dreta s'hi
podia llegir un rodolí
juganer: "Per anar
amb bicicleta / no
es pot dur l'esquena
dreta!". Eren molt
bromistes, aquesta
colla de modernistes!

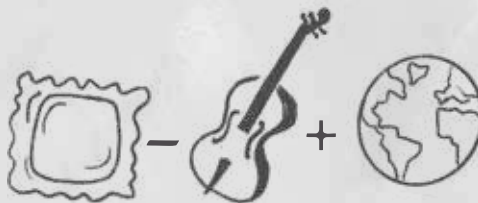

En aquest quadre tan divertit
hi ha una altra cosa que sembla
força estranya en un ciclista...

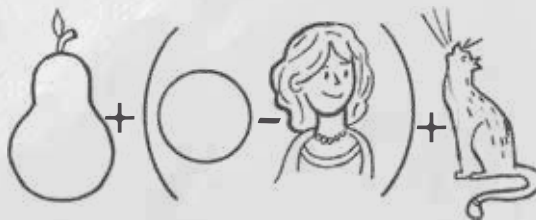
**A VEURE SI
ENDEVINEU
QUINA ÉS!**

I ara, si voleu esbrinar els
noms dels dos protagonistes,
haureu de resoldre

**AQUEST
JEROGLÍFC**

UNA ESCENA ALEGRE?

Mireu bé aquest grup de gent. Què diríeu que passa, aquí? **Van molt mudats**, la majoria somriuen, i sembla que estan contents. Especialment, la noia de la parella del centre, que duu un paraigua. Però mireu al darrere... Què hi fan, aquests dos cavalls? I **per què plora**, la noia de blau amb barret negre i una llarga trena? De vegades els quadres són plens de misteris!

OLGA SACHAROFF va estudiar Belles Arts a la seva ciutat, Tbilisi, a Geòrgia, que aleshores pertanyia a l'imperi rus. Quan tenia trenta anys, es va instal·lar a París, la gran capital europea de l'art. Però aleshores va esclatar **la Primera Guerra Mundial** i va preferir marxar. Primer va passar una temporada a Mallorca, i després va venir a Catalunya, i va ser molt activa en la vida cultural del país.

Les obres del seu primer període, com aquesta que veieu, són les més **avantguardistes**. Estava molt influïda pel cubisme. Després, l'Olga va evolucionar cap a un estil més realista i amable. Però mai no va deixar que res li impedís de viure lliurement la seva passió per la pintura!

EL PASSATEMPS

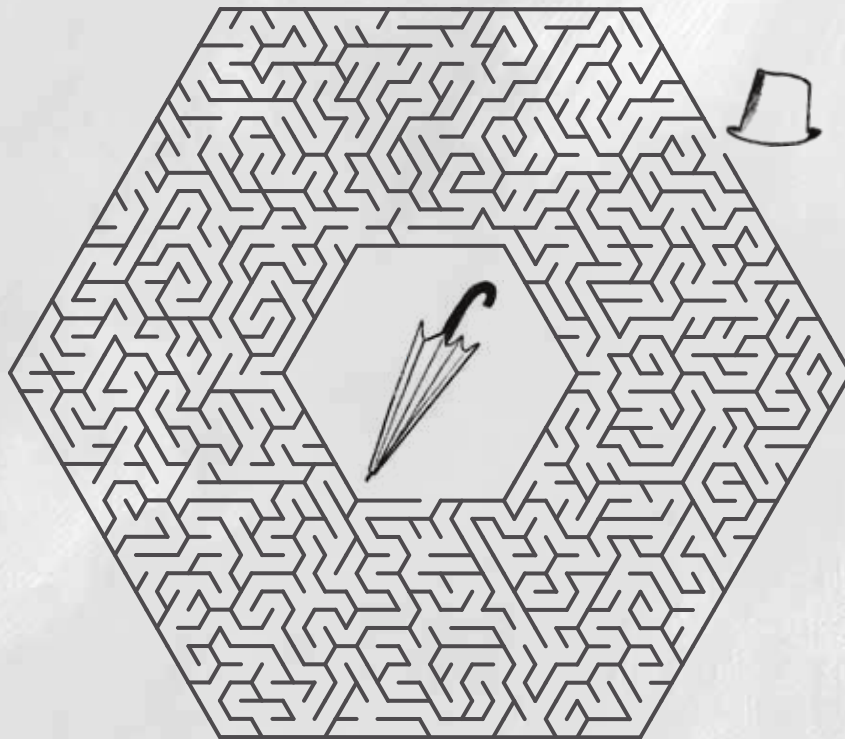
Laberint

A veure si ets capaç d'ajuntar el barret amb el paraigua!

Nivell expert

Quines galeries van ser el centre principal de les avantguardes a Barcelona?

- A. Galeries Laietanes
- B. Galeries Maldà
- C. Galeries Dalmau

FERRO EN MOVIMENT

Què us sembla que fa, aquesta figura? I diríeu que és un noi, o una noia? Ja veieu que, tot i que està **feta de retalls**, aquesta escultura s'entén perfectament, oi? L'avantguardisme és un corrent artístic que va aparèixer a la primeria del segle XX. Europa patia una crisi molt profunda, i els creadors trobaven que les formes tradicionals no els permetien **expressar amb llibertat** els seus neguits. Per això molts van introduir a la seva obra elements innovadors, que s'allunyaven del que fins aleshores es considerava art. Es va muntar un bon escàndol, perquè molta gent no els entenia... i pensaven que els prenien el pèl!

L'escultor **PABLO GARGALLO** va ser un pioner en l'experimentació amb nous materials. Va fer servir el plom, el coure i també el ferro, com en aquest cas. I no només això, sinó que va fer servir **els espais buits** per construir unes figures que tenen molta força! Aquest llenguatge tan personal i original va culminar en aquesta obra, de la qual va fer tres versions.

Aquesta escultura la va presentar per primera vegada a l'Exposició Internacional de Barcelona del 1929, i era tan trencadora que va destacar moltíssim! Gargallo la va concebre primer amb retalls de cartró, i després la va replicar amb trossos de ferro. Quina gran idea, oi?

EL PASSATEMPS

Sopa de lletres

Troba-hi aquestes deu danses del món!

- Sardana -Breakdance
- Vals -Kizomba
- Tango -Bhangra
- Foxtrot -Flamenc
- Samba -Merengue

Nivell expert

Sabeu dir qui va ser l'inventor del cubisme, conjuntament amb Pablo Picasso?

- A. Paul Cézanne
- B. Juan Gris
- C. Georges Braque

P	I	T	F	O	X	T	R	O	T	L	I
O	N	C	S	L	V	A	L	T	W	S	R
D	G	X	A	J	A	R	C	N	M	A	Q
F	L	I	B	D	O	M	G	S	Q	R	E
Z	M	H	M	R	V	U	E	V	X	D	N
B	R	E	A	K	D	A	N	C	E	A	I
H	C	I	R	U	A	F	L	L	H	N	S
A	T	E	Q	E	M	I	J	S	P	A	U
N	S	G	N	V	N	P	O	P	Z	F	W
G	I	O	Z	X	R	G	L	T	S	E	M
R	L	W	D	Q	N	H	U	C	R	D	O
A	U	I	H	A	U	R	O	E	G	T	S
J	F	X	T	G	K	I	Z	O	M	B	A

EL TEU DIBUIX... PENJAT AL MUSEU DEL FUTUR!

Ara que t'has submergit en l'art fabulós que omple les sales del **Museu Nacional d'Art de Catalunya**, has jugat i has après un munt de coses noves, et proposem un nou repte: ajuda'ns a imaginar el nou museu!

I és que estem d'enhorabona: després de molts anys de somiar-ho, **el MNAC s'amplia**. Gràcies a això, disposarà de més espai per compartir moltes més obres d'art meravelloses, que ara estan guardades a les sales de reserva. També hi haurà **nous i millors espais** per acollir les famílies i les escoles que ens visiteu, nous espais per estudiar el nostre patrimoni, i noves eines per poder-lo cuidar millor. Visca!

L'altra cara d'aquesta targeta l'hem deixat en blanc perquè hi puguis dibuixar el que vulguis. Pensa que la teva obra d'art la veurà moltíssima gent! Feu-li una foto i compartiu-la amb el hashtag **#NouMNAC**

PERÒ...

COM SERÀ AQUEST NOU MUSEU?

PODREM ENTRAR DINS DELS QUADRES
GRÀCIES A LA REALITAT VIRTUAL?

ELS PERSONATGES PINTATS
ENS EXPLICARAN ACUDITS?

O POTSER PODREM TOCAR LES COSES
AMB UNS GUANTS MÀGICS?

Feu-nos arribar les vostres propostes:

- Per correu electrònic a noumuseu@museunacional.cat
- Per whatsapp al número **671 557 411**
- Als perfils del MNAC a les xarxes socials.

FES VOLAR LA IMAGINACIÓ, QUE ENTRE TOTS
I TOTES SOMIAREM EL MUSEU DEL FUTUR!